

Saglig begrundelse for opsigelse af fuldmægtig

Faglig voldgiftskendelse af 30. november 2000.

Parter

Danmarks Jurist- og Økonomforbund for to medlemmer
mod
Finansministeriet for Udlændingestyrelsen.

Resumé

På grund af besparelser blev to fuldmægtige i efteråret 1998 opsagt fra deres stillinger i Udlændingestyrelsen.

Udlændingestyrelsen havde opstillet saglige kriterier til brug for udvælgelsen af de medarbejdere, der skulle afskediges. En forberedende arbejdsgruppe udarbejdede derefter indstillingerne.

Under bevisførelsen kunne det for den ene fuldmægtig bevises, at de konkrete omstændigheder støttede afskedigelsesårsagerne, mens dette ikke var tilfældet for den anden fuldmægtig.

Finansministeriet blev herefter frifundet i det ene tilfælde, men idømt bod i det andet tilfælde.

Påstande

Danmarks Jurist- og Økonomforbund påstod, at de to afskedigelser var urimelige, og at de to medarbejdere skulle tilkendes en godtgørelse.

Finansministeriet påstod frifindelse.

Sagsfremstilling

Som følge af reduceret lønbevilling var Udlændingestyrelsen i efteråret 1998 nødsaget til at indskrænke antallet af medarbejdere. I september 1998 formulerede Udlændingestyrelsen de kriterier, der skulle benyttes ved udvælgelse af hvilke medarbejdere, der skulle afskediges. Sagligheden af disse kriterier blev ikke bestridt under sagen.

En forberedende arbejdsgruppe afgav den 30. oktober 1998 indstilling til direktionen vedrørende afskedigelse af i alt 27 medarbejdere herunder de to medarbejdere, som Danmarks Jurist- og Økonomforbund repræsenterede under den faglige voldgiftssag. Arbejdsgruppens indstilling indeholdt dels nogle generelle kriterier dels de konkrete begrundelser. Den i indstillingen nævnte kreds af medarbejdere var efter det oplyste identisk med den kreds af medarbejdere, der rent faktisk blev afskediget.

Den 3. november 1998 blev der udsendt høringsbreve til de medarbejdere, Udlændingestyrelsen påtænkte at afskedige.

For den ene medarbejder var den konkrete indstilling begrundet med, at "dine faglige kvalifikationer ikke er tilstrækkelige, og at du ikke udviser fornødent engagement i dit arbejde".

For den anden medarbejder var den konkrete indstilling begrundet med, at "Det er styrelsens vurdering, at du ikke besidder de faglige kvalifikationer, som styrelsen kræver af en fuldmægtig med din erfaring".

For begge begrundelser var det endvidere anført, at "Derfor finder styrelsen, at du ikke i samme grad som dine kolleger kan honorere de krav, som styrelsen må stille til medarbejderne i fremtiden".

Den 23. november 1998 blev de opsagt med fratræden til henholdsvis den 31. marts og 30. april 1999.

Opsigelsesskrivelserne indeholdt dels den oven for angivne begrundelse, dels blev det yderligere anført, at:

"Udmøntningen af kriterierne er således baseret på en fremadrettet, konkret vurdering af den

enkelte medarbejders forudsætninger – sammenholdt med styrelsens øvrige medarbejdere – for at honorere de fremtidige krav.

Vurderingen er baseret på styrelsens samlede kendskab til dine personlige og faglige forudsætninger”.

Parternes argumenter

Danmarks Jurist- og Økonomforbund anerkendte, at det havde været nødvendigt at afskedige medarbejdere på grund af besparelseskra

De generelle kriterier havde et sagligt indhold, men Udlændingestyrelsen kunne ikke frit vælge hvilke medarbejder, der frem for andre skulle afskediges. Kriterierne skulle også rent faktisk følges. Finansministeriet skulle derfor kunne føre bevis for de faktiske forhold, der lå til grund for de afskedigedes utilstrækkelige faglige kvalifikationer mv. og for de ansættelsesmæssige forhold, der gjorde dem mindre egnede end deres kolleger til at honorere styrelsens krav i fremtiden. Danmarks Jurist- og Økonomforbund fandt ikke, at Finansministeriet

havde løftet denne bevisbyrde og anførte, at ministeriet ikke havde beskrevet, hvilke krav de to medarbejdere hævdedes ikke at have kunnet leve op til i forhold til fremtidens krav.

Finansministeriet anførte, at hver enkelt afskedigelse var individuelt og omhyggeligt begrundet.

Medarbejderne var blevet valgt ud fra nogle fremadrettede krav, samt en vurdering af hvilke medarbejdere

der, sammenholdt med de øvrige medarbejdere, dårligst kunne honorere disse. Dette var sket ud fra Udlændingestyrelsens kendskab til den enkelte medarbejder. Der blev lagt afgørende vægt på de generelle karaktertræk hos medarbejderne, og herved blev der naturligvis truffet en række skønspregede afgørelser.

Udvælgelsesproceduren var i enhver henseende saglig, og der havde ikke været taget usaglige hensyn.

Opmandens kendelse

Der kunne ikke opnås enighed eller flertal mellem de af parterne valgte voldgiftsdommere, hvorefter afgørelsen blev truffet af opmanden.

Det blev ubestridt lagt til grund, at afskedigelserne var sagligt nødvendige, og at de opstillede kriterier var sagligt begrundede. Herudover fandtes proceduren for udvælgelse af medarbejderne for betryggende. Det var derfor afgørende, at Finansministeriets begrundelser havde den fornødne sammenhæng med de opstillede saglige kriterier, og at de konkret påberåbte forhold kunne bevises.

Opmanden bemærkede, at Finansministeriet som offentlig myndighed havde en særlig pligt til at sikre sig, at den begrundelse der blev givet for en afskedigelse, også rent faktisk svarede til, hvad der reelt havde været afgørende for afskedigelsesbeslutningen.

Vedrørende den ene medarbejder (som manglede engagement) udtalte opmanden, at det ikke var bevist, at hendes faglige kvalifikationer ikke var tilstrækkelige, men at der var fremkommet oplysninger, som understøttede påstanden om det manglende engagement. Opsigelsen var derfor ikke urimelig, og Finansministeriet blev derfor frifundet i forhold til denne medarbejder.

For så vidt angår den anden medarbejder (som ikke besad de ”faglige kvalifikationer, som styrelsen kræver af en fuldmægtig med din erfaring”) udtalte opmanden, at det faktisk, at man havde ment, at hun ikke besad tilstrækkelige faglige kvalifikationer, fremstod som et ikke underbygget postulat. Da det udelukkende var dette forhold, der var anført som begrundelse, fandt opmanden, at opsigelsen var i strid med overenskomst for akademikere i staten. Denne medarbejder fik tilkendt erstatning. Ved erstatningsberegningen blev der lagt vægt på, at hun inden udløbet af opsigelsesperioden havde fået ny offentlig ansættelse, samt at baggrunden for opsigelsen var besparelser,

hvilket gjorde det klart sagligt nødvendigt på én gang at afskedige et betydeligt antal

medarbejdere.

Finansministeriet blev i det ene tilfælde frifundet, men skulle i det andet tilfælde udrede en erstatning svarende til én måneds løn for fuldmægtigen.

Den fuldmægtig, som var blevet uberettiget afskediget anlagde endvidere sag ved de civile domstole, om hvorvidt de forvaltningsretlige regler var blevet overholdt. Se herom Østre Landsrets dom af 25. april 2002. (UfR2002.1684Ø). Dommen er refereret i afsnit 3.5.4.